

Учителите в моя живот – така нарекохме новата рубрика във в. „Аз-буки“. В нея известни личности разказват за онези от своите учители, които през годините са им по-дали ръка и с мъдрост и такт са ги насочвали по пътя на познанието – в училище, в университета или в професионален план. Рубриката е знак на почит към всички учители по призвание, на които всеки дължи много.

Проф. Никола Влагов, хирург:

Медицината ме научи да бъда решителен

Спасяването на човешки животи изисква хладен разум, бързи решения и смелост

Проф. д-р Никола Влагов, г.м.н., е най-изявеният наш специалист по чернодробно-панкреатична и трансплантационна хирургия. Целия си респектиращ опит той влага в изграждането на истинска професионална школа по специалността в България, ползваща се с огромен международен авторитет. От 20 години проф. Влагов оглавява Клиниката по чернодробно-панкреатична хирургия и трансплантология към ВМА, през която до момента са преминали над 21 000 пациенти, а направените оперативни интервенции са повече от 19 000. На 21 април 2007 г. във ВМА е направена първата чернодробна трансплантация, през януари 2009 г. проф. Влагов и екипът му извършват и първата трансплантация от жив донор, а четири години по-късно, през януари 2013 г. – и първата ретрансплантация.

Проф. Влагов е единственият български лекар днес, почетен член на Френската академия по хирургия (2013 г.) и третият от съществуването на това виртуозно медицинско изкуство в България. Пръв сред „избраните“ е проф. Парашкев Стоянов – основател на родната хирургия. Втори е проф. Аршемир Дириджан, спасил жена в сърдечна смърт на един от кейовете на р. Сена. За огромния си принос към медицината през 2020 г. проф. Влагов е удостоен с орден „Стара планина“, първа степен.

За уроците на медицината, яснотата на избора, хладния разум и уменията да спасяваш човешки животи, специален разговор с водещия хирург за в. „Аз-буки“.

трансплантации, и как тази връзка влияе на успеха на лечението?

– Трансплантациите вече са част от нашия живот. Не ги възприемаме като нещо свръхестествено и екстраординарно. Връзката между пациента, който е обект на голяма и тежка интервенция, и лекаря, който прави трансплантацията, остава винаги – с всичките отговорности, радости и неудачи, разбира се. Пациентите винаги изпитват голямо уважение към лекарите, защото, когато се върнат към живота, качеството му е коренно различно и те оценяват това. Тези, които са минали през деветте кръга на ада, ни помнят повече, както и ние тях.

– През ноември м.г. Клиниката по чернодробно-панкреатична хирургия и трансплантология на ВМА отбеляза 20 години от създаването си. Кои са иновациите, които ви вдъхват и намират приложение във вашата работа?

– Започнахме работа през 2003 г., когато лапароскопската хирургия беше навлязла в България, но не навсякъде и беше някакъв лукс. Но тези 20 години бяха изключително динамични по отношение на развитието на хирургията, навлязоха страшно много иновации, които коренно я промениха.

Най-напред бяха въведени първите средства за електрохирургия – ултразвуковите електроножове, биполарните електроножове, роботизираната хирургия. Лапароскопската хирургия се усъвършенства страшно много. Разви се правилното менажиране на усложненията в лапароскопската и коремната хирургия, което значително подобри резултатите. Хирурзите започнаха да работят прецизните операции с очила-лупи. Най-важното, на което бих наблегнал, е, че навлязоха страшно много средства за електрохирургия, които доста подобриха резултатите – кръвозагубата значително намалена. Фактът, че вече всичко може да се прави лапароскопски, доведе до усъвършенстването и въвеждането на роботизираната хирургия. Това динамично развитие се осъществи и в България – всичко, случило се в Европа в областта на специалността ни, се е случвало и в нашата клиника. Единствено нямаме робот, но там, където много се работи лапароскопска хирургия, може би роботът навлиза по-бавно, защото има и известен скептицизъм. Рано или късно и това ще се случи, защото това е бъдещето.

– Какъв съвет бихте дали на студентите и младите лекари, които навлизат във вашата специалност?

– Да не се вземат много насериозно и да знаят, че професията винаги може да ги приземи, и то много силно.

Мария ГЕОРГИЕВА

тояние – качил се на някакъв вагон, получила се волтова дъга и т.н. Наложил се да взема самостоятелно решение, което беше супернестандартно, и да действам. Пириложих всичките си умения, които бях придобил в „Пирогов“ като студент – даже успях да му хвана и централен венозен път, което за мен беше голяма гордост. Когато стабилизирахме пациента, го изпратихме към клиника „Пирогов“, защото травматата беше наистина тежка. Това е едно от нещата, които силно ме вдъхновиха като млад доктор – че обработихме човек в критично състояние, с тежък травматичен шок и висок процент изгаряния, по най-добрия възможен начин и го изпратихме към другите си колеги.

– Кои са най-ценните качества, които придобихте в тези най-ранни години?

– Да бъда решителен, да взимам бързи решения, да се изразявам кратко. Може би краткото изразяване е заслуга на проф. Златарски, който ни учеше сутрин като рапортуваме, да казваме най-същественото, а не да се отплесваме в излишни приказки. Това нещо човек като го научи, му помага страшно много в живота и в комуникацията – както с колегите, така и с институциите, ако щете.

– Трудно ли се избира специалност в медицината – това дълго и отговорно обучение? Вие как направихте своя избор?

– Има два пътя – единият е, когато влизаш в тази професия с ясното съзнание, че ще работиш хирургия например. Има и друга категория студенти, които през цялото време търсят и не могат да решат какво ще специализират и какви искат да станат. Техният живот е доста по-труден от на

другите, които имат ясна позиция за избора си. Никога не съм имал съмнения и двоумение за себе си какъв ще бъда освен хирург – пред мен не е стояла друга специалност. Може би имах колебание дали ще следвам медицина изобщо – това обаче беше още в ученическите години и бързо бях „вкаран в пътя“, така да се каже. Пътят, който не избрах, беше на кинооператорското майсторство – исках да снимам филми. Но когато ме прие да следвам медицина, вече нямаш никакви съмнения какъв искам да стана, и нито за миг не съм се отклонявал от този път.

– „Добрият хирург трябва да има очи на орел, сърце на лъв и ръце на жена“, казва шотландският лекар Джон Рей. Какво трябва да притежава добрият хирург според вас?

– Добрият хирург първо трябва да бъде решителен, да бъде смел, да отстоява позициите си и да не се поддава на емоции. Да бъде хладнокръвен.

– Вярвате ли, че книгите също могат да бъдат учители, и кои са вашите?

– Вярвам, да. Човек минава през различни етапи в живота си и чете различни книги – мога да кажа, че Арчибалд Кронин е един от авторите, които в началото много са ме впечатлявали. После Артър Хейли и неговата „Окончателна диагноза“ – мисля, че оказва силно влияние върху развитието на един млад медик, който в студентските си години чете подобни книги. Вече в по-зряла възраст човек като че ли започва да чете повече историческа литература. Не бих казал, че има книга, която толкова ми е повлия

яла, че да ме промени в някаква степен. Винаги съм стоял здраво стъпил на земята и съм приемал нещата от живота такива, каквито са. Вълнувал съм се от книги, свързани с лекарската професия, но реалностите в България са други и трябва да сме съпричастни с тях. Най-важното е човек да приема нещата философски. Ние, лекарите – особено хирурзите, трудно свикваме със смъртта, въпреки че тя е част от нашия живот.

– Кой е най-ценният урок, който научихте по време на специализацията си в парижката болница „Кошен“?

– Най-ценният урок, който научих във Франция, е че няма невъзможни неща. Опитал съм се наученото в чужбина да го пренеса тук – всъщност това е единият от моделите, които трябва да се следват в България. Пример за това е нашата трансплантационна програма, която донесох от Франция, целият този специфичен протокол и организация, по които се извършва чернодробната трансплантация в болница „Кошен“. Успяхме да направим първата трансплантация във ВМА сами, без помощта на чужденци, които да ни съдействат или да извършват най-трудната част от операцията. Всъщност това за мен е най-голямата гордост – че се справихме сами. Затова и дипломата ми от Френската академия по хирургия ми е особено ценна. Тя ми е връчена от една от най-престижните академии в света именно заради този принос.

– Как бихте описали връзката между пациентите и лекарите, осъществяващи чернодробни

Проф. Влагов, кой беше ваш основен вдъхновител в избора на професията, която стана ваше призвание – хирургията?

– Вдъхновител и мой пръв учител в хирургията е доц. Генчо Кондарев. Познавах го от дете, когато дойде в Ловеч като млад лекар. Тогава моят баща – Никола Влагов, също хирург, му беше началник. Случи се така, че след време, като студент в III курс, отидох при него в „Пирогов“. Той беше човекът, който имаше най-голямо влияние върху мен и ме запали за хирургията. В различните етапи на живота и кариерата си човек има много учители – стига наистина да ги възприема като такива, да не се взема много насериозно и да смята, че от него почва хирургията. Не мога да не спомена и другите специалисти, които са ме учили – д-р Влаевски, доц. Константинов, д-р Сашо Николов, проф. Златарски, много са наистина. Но това са основните хора, които ми дадоха началния тласък в хирургията.

– Спомняте ли своя пръв опит като млад лекар, превърнал се в урок за вас самия?

– Много неща са ми минали през главата като млад лекар. Спомням си един случай от болницата в Пирдоп – нямаше и месец, откакто бях започнал да работя там. Началник на хирургичното отделение беше д-р Велчев – един наистина добър учител, защото много ни даваше да оперираме. В „Бърза помощ“ в Пирдоп докараха ударен от ток мъж в изключително тежко със-